

Migrasi Keluar di Tanah Rancangan: Kesannya Terhadap Demografi dan Sosio-Ekonomi Masyarakat FELDA

Asan Ali Golam Hassan
Haji Hassan Haji Ali
Sekolah Ekonomi, Universiti Utara Malaysia

ABSTRAK: Di negeri Kedah terdapat 10 buah tanah rancangan yang menempatkan 3,179 orang peneroka. Pembukaan tanah di negeri ini telah bermula sejak tahun 1959 dengan pengambilan FELDA Bukit Tembaga dan Guar Napai. Manakala FELDA Laka Selatan, 1982 merupakan tanah rancangan yang terakhir dimajukan di negeri ini. Masalah penghijrahan keluar belia-belia dari kawasan FELDA di negeri ini telah meninggalkan tanggungjawab mengusahakan tanah rancangan kepada peneroka yang mempunyai daya pengeluaran yang rendah disebabkan oleh usia mereka yang telah lanjut. Kekurangan buruh di sektor pekebun kecil FELDA di negeri ini adalah disebabkan oleh perkembangan pesat di sektor pembuatan yang telah menawarkan peluang-peluang pekerjaan yang lebih baik daripada segi pendapatan dan juga suasana pekerjaan. Anak-anak peneroka tidak berminat meneruskan pekerjaan pertanian telah menyebabkan timbulnya masalah kekurangan buruh dalam sektor ini. Kos mengupah pekerja luar akan mengurangkan pendapatan bersih peneroka. Penghijrahan ahli-ahli isirumah yang tidak terkawal akhirnya membawa kepada masalah ladang dan rumah terbiar. Migrasi keluar yang tidak terkawal ini juga akan membawa kepada masalah struktur umur yang tidak seimbang, masalah kadar penyertaan tenaga buruh (penduduk yang berumur 15-64 tahun) yang rendah, nisbah tanggungan yang tinggi, nisbah jantina dan nisbah anak-perempuan yang juga tidak seimbang di kawasan yang ditinggalkan. Semua faktor-faktor ini akan mendatangkan kesan yang negatif kepada penduduk dan kawasan FELDA pada masa depan.

ABSTRACT: There are 10 FELDA settlements in Kedah which houses 3179 participants. The earliest settlement was opened in 1959 with the takeover of FELDA Bukit Tembaga and Guar Napai. The latest settlement, Laka Selatan, was opened in 1982. The migration of the younger generation outside FELDA has resulted in the shifting of the responsibility in land development mostly towards the older generation. This means that there is lower productivity in the development of land due to the latter generation's old age. The shortage of labour in FELDA's small farming sector is due to the rapid increase in the manufacturing industry which offers better job opportunities in terms of income and the working environment. The participants or FELDA settlers' children are not interested in pursuing agricultural work, thereby increasing the labour shortage problem. The cost of hiring outside workers will result in lower net income for the settlers. The uncontrolled migration of these settlers will eventually lead to agricultural problems and vacant houses. Furthermore, there will be an imbalance in the age structure, low participation rate amongst the 15-64 year old settlers, high ratio of responsibility, ratio of sex and ratio of daughters left behind in the settlements. All these factors will result in negative effects on the population and FELDA settlements in the future.

LATAR BELAKANG KAJIAN

Pendahuluan

Migrasi merupakan perpindahan penduduk dari tempat asal mereka ke destinasi yang lain yang melibatkan penyeberangan satu sempadan dan daerah pentadbiran. Migrasi juga ditakrifkan sebagai perpindahan yang tetap atau sementara oleh seorang atau sekumpulan manusia. Ia biasanya merupakan satu perpindahan secara sukarela yang telah dirancang dari tempat asal ke satu lokasi yang baru.

Proses pembangunan ekonomi membawa kepada fenomena migrasi penduduk sama ada migrasi antarabangsa atau migrasi dalaman. Migrasi dalaman pula berlaku sama ada antara negeri-negeri, daerah-daerah, luar bandar ke bandar dan bentuk-bentuk polarisasi yang lain. Proses migrasi ini boleh membawa kesan yang baik atau sebaliknya dalam proses pembangunan.

Menurut tahap-tahap pembangunan Rostow, dalam model dualisma pembangunan, migrasi penduduk terutamanya dari kawasan luar bandar (sektor pertanian) ke kawasan bandar akan mengurangkan masalah pengangguran tidak ketara di kawasan luar bandar, meningkatkan produktiviti dan akan mengurangkan kos purata sektor berkenaan. Walau bagaimanapun dalam jangka masa panjang migrasi penduduk yang berterusan ke bandar akan membawa kepada perubahan sosio-ekonomi dan demografi di kawasan luar bandar.

Kerajaan, terutamanya selepas pelancaran Dasar Ekonomi Baru (DEB) telah menggalakkan migrasi penduduk-penduduk miskin di kawasan luar bandar ke bandar-bandar yang akan menawarkan peluang-peluang pekerjaan dan taraf hidup yang lebih tinggi. Selain itu, migrasi juga digalakkan dikalangan penduduk miskin yang tidak bertanah untuk melibatkan diri dalam sektor pertanian moden melalui pembukaan tanah-tanah baru oleh pelbagai agensi kerajaan termasuklah Lembaga Kemajuan Wilayah Persekutuan atau FELDA. FELDA yang sebelum ini telah berjaya menarik "generasi pertama" kini berhadapan pula dengan masalah-masalah berpunca daripada migrasi keluar "generasi kedua" yang tidak berminat untuk meneruskan usaha-usaha generasi pertama FELDA.

Penyataan Masalah

Sehingga kini FELDA telah berjaya menempatkan 114,159 orang peneroka di 309 buah tanah rancangan bermula dengan terawal pada tahun 1959 di Lurah Bilut dan terakhir pada tahun 1989 di Chegar Perah 1 (FELDA, 1995). Sehingga tahun 1994, 23,105 orang peneroka (20%) telah pun mendapat surat hakmilik dan sejumlah 53,524.1 hektar tanah yang melibatkan 17,293 orang peneroka terlibat dalam usaha menanam semula (Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi, 1994).

Di negeri Kedah sahaja terdapat 10 buah tanah rancangan yang menempatkan seramai 3,179 orang peneroka. Pembukaan tanah di negeri ini telah bermula sejak tahun 1959 dengan pengambilalihan FELDA Bukit Tembaga dan Guar Napai yang sebelum itu ditadbir oleh kerajaan negeri (FELDA, 1995).

Kedah merupakan antara negeri yang memperolehi Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) perkapita yang rendah selepas Kelantan, Sabah dan Perlis. KDNK

perkapitanya pada tahun 1995 hanyalah RM3,791, lebih rendah dari KDNK perkapita Malaysia iaitu RM5,815. Purata pendapatan perkapita bulanan isirumahnya hanyalah RM1,287 berbanding dengan purata Malaysia sebanyak RM2,007 pada tahun yang sama (Malaysia,1996). Selain itu negeri Kedah mencatatkan kadar kemiskinan yang tinggi iaitu sebanyak 30 peratus, ketiga tertinggi selepas Sarawak (34.3%) dan Terengganu (31.2%) pada tahun 1990 (Malaysia,1991).

Selain daripada faktor-faktor tolakan di atas, proses tranformasi ekonomi negeri Kedah (atau daerah-daerah tertentu di negeri Kedah) dari berasaskan pertanian kepada berasaskan perindustrian yang agak tertelat telah membawa kepada masalah migrasi keluar antara negeri (atau migrasi antara daerah) yang agak ketara. Migrasi keluar ini berlaku terutamanya di kawasan luar bandar (atau dari daerah yang mundur) termasuk juga di tanah-tanah rancangan FELDA.

DEB yang menggalakkan proses migrasi dari kawasan luar bandar ke kawasan bandar bagi mengatasi masalah kemiskinan di kawasan luar bandar dan penyusunan semula gunatenaga dan penduduk telah membawa masalah kekurangan buruh di sektor pertanian termasuk di tanah-tanah rancangan FELDA. Penghijrahan keluar belia ini juga telah meninggalkan tanggungjawab mengusahakan tanah rancangan kepada petani yang telah lanjut usianya dan mempunyai daya pengeluaran yang rendah.

Kekurangan buruh di sektor pekebun kecil disebabkan oleh sektor pembuatan yang telah menawarkan peluang pendapatan yang lebih tinggi. Di samping itu imej pekerjaan di sektor pembuatan lebih tinggi dan peluang meningkatkan taraf ekonomi melalui pendapatan di sektor pembuatan lebih terjamin.

Anak-anak pekebun kecil tidak berminat dalam sektor pertanian menyebabkan timbulnya masalah kekurangan buruh dalam sektor ini. Kos mengupah pekerja seterusnya akan mengurangkan pendapatan bulanan peneroka. Perpindahan ahli-ahli isirumah (AIR) yang tidak terkawal akhirnya akan meninggalkan ketua isirumah (KIR) dan isterinya sahaja (atau mungkin KIR sahaja). Jika ini berlaku, ditambah pula dengan KIR yang telah berumur dan tidak mampu untuk menggajikan buruh, akan membawa kepada masalah ladang yang terbiar dan mungkin juga rumah dan kampung yang terbiar.

Migrasi keluar yang tidak terkawal juga akan membawa kepada masalah struktur umur yang tidak seimbang, kadar penyertaan tenaga buruh (penduduk yang berumur 15-64 tahun) yang rendah, nisbah tanggungan yang tinggi, nisbah jantina dan nisbah anak-perempuan yang juga tidak seimbang di kawasan yang ditinggalkan.

Walau bagaimanapun migrasi keluar golongan belia terutamanya untuk mencari peluang pekerjaan juga akan membawa kebaikan kepada masyarakat FELDA. Selain daripada dapat mengurangkan pengangguran tidak ketara, ia juga dapat mengecilkan bilangan AIR yang seterusnya akan meningkatkan pendapatan perkapita isi rumah.

Bilangan anak-anak yang telah bekerja (sama ada tinggal bersama atau tidak) merupakan satu bentuk jaminan hidup KIR. KIR tidak terlalu menumpukan pendapatan dari hasil ladang kerana pemberian wang oleh anak (jika ada) yang telah bekerja telah memadai bagi menampung hidupnya seharian. Berapa ramai anak yang telah bekerja, jumlah pemberian mereka setiap bulan dan kekerapannya sudah tentu akan mempengaruhi pendapatan bulanan KIR yang seterusnya akan mengurangkan masalah kemiskinan di tanah rancangan.

Kesan-kesan demografi dan sosio-ekonomi akibat daripada migrasi keluar generasi kedua di tanah rancangan dijangka mempunyai hubungan yang rapat dengan lamanya tanah rancangan tersebut telah diusahakan kerana ia akan mempengaruhi umur anak-anak KIR. Semakin lama tanah rancangan tersebut telah diduduki semakin ramai anak-anak KIR yang telah dewasa dan telah tamat pendidikan menengah serta mula merancang untuk berpindah.

Tinjauan Literatur

Penumpuan sektor perindustrian ini yang ketara di kawasan bandar telah membawa kepada fenomena migrasi penduduk luar bandar ke bandar-bandar utama negara. Migrasi penduduk sebahagian besarnya bermotif untuk meningkatkan taraf sosio-ekonomi (Revenstein, 1976; Falaris, 1979). Ia berlaku akibat daripada kepesatan perkembangan sektor perindustrian dan menawarkan upah yang lebih tinggi di kawasan bandar dan dalam masa yang sama berlaku lebihan buruh di sektor pertanian di kawasan luar bandar dan upah yang rendah (Todaro, 1976).

Migrasi penduduk dari kawasan luar bandar ke bandar telah mengurangkan masalah pengangguran tidak ketara di sektor luar bandar (pertanian) dan membolehkan para penghijrah berpindah daripada pekerjaan berproduktiviti rendah kepada pekerjaan berproduktiviti tinggi (Pryor, 1979:).

Migrasi dalaman Malaysia dalam tempoh 1971-1990, telah membantu mengurangkan masalah kemiskinan di kawasan luar bandar serta berjaya mengagihkan kekayaan negara dengan lebih baik. Sungguhpun negara Malaysia berhadapan dengan masalah pengangguran yang agak ketara di kawasan bandar dalam tahun 1960-an dan 70-an, migrasi ke kawasan-kawasan bandar terus berlaku kerana penduduk luar bandar beranggapan kawasan bandar menyediakan peluang pendapatan, pendidikan dan kemudahan asas yang lebih baik (Ishak & Asan, 1997).

Selain itu, migrasi dalam negeri akan terus berlaku selagi wujud perbezaan antara pendapatan jangkaan di bandar dengan pendapatan sebenar di kawasan luar bandar. Di Semenanjung Malaysia, 74% responden berpindah untuk memperbaiki kedudukan ekonominya. 20% responden menerima pendapatan kurang dari RM100 dan 51% menerima pendapatan kurang dari RM250 sebulan di tempat asal mereka (Jamilah,1980). Kajian di Sungai Jelutong pula mendapati 68.5 peratus dari belia yang berpindah bertujuan untuk bekerja (Main Rindam,1994).

Di negeri China, 43% penduduk berpindah untuk memperbaiki kedudukan ekonomi mereka (Wakabayashi,1990). Migran dari Egypt ke negara-negara pengeluar minyak (Kuwait,Arab Saudi,Iraq) memperoleh pendapatan 3 hingga 4 kali lebih tinggi bagi pekerjaan yang sama di tempat asal mereka. 30% dari pendapatan yang diterima di hantar pulang ke negara asal mereka (Adams,1993). Di Thailand pula dianggarkan 100 ribu orang penduduk berpindah ke kawasan bandar setiap tahun dan 1 juta petani cuba mencari pekerjaan di kawasan bandar pada musim kemarau (Fairclough & Tasker,1994).

Migran kebanyakannya terdiri daripada golongan muda dalam lingkungan umur antara 15 hingga 24 tahun dan masih belum berkahwin. Migrasi oleh kaum lelaki lebih ketara dibandingkan dengan kaum wanita dan kaum wanita lebih cenderung melakukan migrasi jarak dekat. Sebahagian besar migran adalah miskin, tidak memiliki tanah dan pelajaran (Todaro,1994). Wujud hubungan berbentuk U terbalik antara pendapatan dan migrasi, migrasi kerap berlaku di kalangan penduduk yang berpendapatan sederhana dan kurang berlaku di kalangan penduduk yang berpendapatan rendah dan tinggi (Adams,1993).

Kajian di Sungai Jelutong (Hulu Jempul, Negeri Sembilan), mendapati golongan paling besar berpindah berumur antara 25 hingga 34 tahun dan diikuti oleh mereka yang berumur antara 19 hingga 24 tahun (Main Rindam,1994). Manakala di Bangladesh, 80% daripada mereka yang berpindah tidak memiliki tanah (Salahuddin,1986). Walau bagaimanapun, di Indonesia migrasi kerap berlaku dikalangan mereka yang bertanah, mereka menggunakan tanah tersebut bagi membiayai kos migrasi (Speare,1985). Di Zambia, 87.5% migran akan kembali semula ke tempat asal mereka setelah sekian lama bekerja di kawasan bandar (Ogura,1991).

Migrasi juga berlaku di kalangan golongan yang agak berada, contohnya migran Korea di Amerika Syarikat membawa wang sebanyak AS\$14,500 yang akan digunakan sebagai modal perniagaan di tempat baru kelak. Banci 1991 menunjukkan 69,000 orang Korea (13% dari migran Korea) dan 40,000 orang Filipino telah menjalankan perniagaan di Amerika Syarikat (Fawcett & Gardner,1994).

Proses migrasi yang berterusan dan terpilih membawa masalah di kawasan yang ditinggalkan. Pekerja-pekerja yang berpendidikan dan berpengalaman akan berpindah ke wilayah yang telah maju dan yang tinggal di wilayah yang kurang

maju kebanyakannya pekerja yang tidak mempunyai kemahiran industri. Ia juga menyebabkan industri-industri yang tidak memerlukan teknologi tinggi mudah untuk tersebar di kawasan kurang maju yang pada keseluruhannya daya pengeluaran buruh yang rendah dan tingkat upah yang juga rendah. (Pryor, 1979; Anuar, 1983).

Faktor migrasi keluar seterusnya akan mempengaruhi kadar penyertaan tenaga buruh (penduduk yang berumur 15-64 tahun) dan kadar tanggungan di sesebuah wilayah. Kadar penyertaan tenaga kerja yang tinggi di Kulim mengecilkan nisbah tanggungan umur muda (59.2), nisbah tanggungan umur tua (6.8%) dan nisbah tanggungan keseluruhan (66%) berbanding dengan Sik, nisbah tanggungan umur muda (80.6%), nisbah tanggungan umur tua (8.3%) dan nisbah tanggungan keseluruhan (88.9%) yang besar. Faktor migrasi ke kawasan bandar menyebabkan peratus penduduk yang berumur kurang dari 14 dan lebih dari 65 tahun lebih besar di kawasan luar bandar. Ketaksamarataan agihan penduduk berdasarkan jantina di kawasan bandar sangat ketara pada tingkat umur antara 25 hingga 35 tahun, manakala di kawasan luar bandar pula pada tingkat umur antara 30 hingga 40 tahun (Asan, 1997).

Tanah rancangan FELDA dan rancangan-rancangan kebun kecil yang lain seringkali berhadapan dengan masalah kekurangan tenaga buruh. Perpindahan keluar tenaga kerja dari sektor pertanian sebagai kesan perubahan struktur ekonomi merupakan salah satu punca masalah ini (Malaysia, 1991). Perkembangan pesat sektor pembuatan telah menarik keluar ramai pekerja dari sektor perladangan. Perkara ini bukan sahaja membawa kepada masalah ladang terbiar malah juga rumah dan kampung yang terbiar. Dianggarkan 30 peratus daripada keluasan getah yang matang terbiar tidak ditoreh kerana kekurangan tenaga buruh (Othman Yeop, 1995).

Sektor perladangan kekurangan 9,600 orang pekerja pada tahun 1988 dan terus meningkat kepada 12,277 orang pada tahun 1992 yang telah membawa kerugian sebanyak RM28 juta dalam sektor perladangan getah dan RM38 juta dalam sektor perladangan kelapa sawit (Main Rindam, 1994). Ramai peserta/peneroka tidak bekerja di ladang, tetapi lebih suka mengupah orang lain. Sesetengahnya pula hanya peserta pada nama sahaja. Selain itu ramai pekebun kecil bukan lagi pekebun sepenuh masa di ladang mereka (Malik & Mohd. Zakaria, 1995).

Kebanyakan ketua isi rumah yang telah lanjut usianya mempunyai anak-anak yang telah bekerja di sektor bukan pertanian dan memberi bantuan kewangan untuk keperluan hidup mereka. Golongan ini tidak begitu bergantung hidup kepada pendapatan hasil pertanian. Bagi mereka bertani hanyalah merupakan pekerjaan sampingan sahaja. Sikap sedemikian menyebabkan daya pengeluaran rendah dan kos purata yang tinggi (Abd. Malik, 1995).

OBJEKTIF KAJIAN

- a. Menghuraikan perbezaan profil migran dan hubungannya dengan lamanya kawasan telah diduduki,
 - umur dan jantina
 - status perkahwinan dan tahap pendidikan
 - lokasi sekarang
 - lama telah berpindah
 - motif perpindahan
 - pendapatan sekarang
 - jumlah pemberian wang kepada KIR setiap bulan
- b. Menganalisis kesan migrasi keluar ke atas petunjuk-petunjuk demografi berikut dan hubungannya dengan lamanya kawasan telah diduduki,
 - struktur umur
 - kadar penyertaan tenaga buruh
 - nisbah tanggungan
 - nisbah jantina
 - nisbah anak-perempuan
- c. Menganalisis kesan migrasi keluar ke atas penggunaan buruh upahan dan hubungannya dengan lamanya kawasan telah diduduki,
 - siapakah yang mengusahakan ladang FELDA
 - sebab tidak mengusahakan sendiri ladang FELDA
 - jumlah pekerja upahan yang digunakan
 - kos upah bagi setiap pekerja (sebulan)
- d. Menganalisis lokasi setiap tanah rancangan FELDA dan hubungannya dengan migrasi keluar

HIPOTESIS KAJIAN

1. kebarangkalian lelaki berpindah lebih besar dibandingkan dengan wanita
2. kebarangkalian berpindah paling tinggi pada umur 18 hingga 20 tahun
3. kebarangkalian pendapatan migran lebih besar dari purata pendapatan di tanah rancangan
4. kebarangkalian semakin lama tanah rancangan telah diusahakan semakin ramai anak yang telah berpindah
5. semakin lama tanah rancangan telah diusahakan semakin tinggi kebarangkalian pemilik (KIR) menggajikan buruh
6. semakin tinggi pendapatan hasil ladang KIR semakin tinggi kebarangkalian ia menggajikan buruh
7. semakin ramai anak KIR yang telah berpindah kebarangkalian semakin tinggi pendapatan KIR yang diperolehi dari pemberian anak setiap bulan

8. semakin jauh tanah rancangan dari pusat pertumbuhan (pekan, bandar, kawasan industri) semakin tinggi kebarangkalian anak KIR berpindah

KEPENTINGAN KAJIAN

Kajian berbentuk deskriptif ini merupakan lanjutan daripada kajian "Insidens Kemiskinan dan Agihan Pendapatan Di Tanah Rancangan" yang telah dijalankan pada tahun lepas. Melalui kajian ini lebih banyak maklumat-maklumat sosio-ekonomi masyarakat FELDA akan dapat dikumpul. Kajian migrasi biasanya melibatkan migrasi antara negeri, daerah, mukim atau kampung, walau bagaimanapun kajian ini lebih menumpukan kepada migrasi generasi kedua di tanah rancangan FELDA di negeri Kedah.

Melalui kajian ini profil migrasi, kesan migrasi keatas petunjuk-petunjuk demografi dan penggunaan buruh upahan di tanah rancangan FELDA akan dianalisis di setiap tanah rancangan di negeri Kedah. Profil migrasi, kesan migrasi keatas petunjuk-petunjuk demografi dan penggunaan buruh upahan dijangka akan memperlihatkan dapatan yang berbeza di setiap tanah rancangan kerana faktor lamanya tanah rancangan tersebut telah dimajukan yang berlainan. Faktor ini seterusnya akan mempengaruhi umur generasi kedua di tanah rancangan FELDA.

Kajian ini juga akan cuba menjawab persoalan hubungan antara lokasi tanah rancangan dan hubungannya dengan migrasi keluar. Ini kerana lokasi FELDA yang hampir dengan kawasan bandar atau kawasan perindustrian (Alor Setar, Sg. Petani dan Kulim) akan mengurangkan faktor migrasi keluar berbanding dengan tanah rancangan yang terletak di pedalaman.

Terdapat 10 buah tanah rancangan FELDA di negeri Kedah yang menempatkan seramai 3,179 orang peneroka (Jadual 1). Tanah rancangan yang terawal ialah FELDA Guar Napai pada tahun 1956 (pada mulanya dibawah pentadbiran kerajaan negeri sebelum dikendalikan oleh FELDA pada tahun 1959) dan yang terakhir ialah FELDA Bukit Tangga (peringkat 4) yang dimajukan pada tahun 1982.

Tanah-tanah rancangan ini boleh dibahagikan kepada dua kumpulan iaitu yang telah diduduki lebih dari 30 tahun dan yang telah diduduki kurang dari 30 tahun. Kawasan kajian yang dipilih boleh disusun berdasarkan lamanya kawasan tersebut telah diduduki supaya ia bersesuaian dengan objektif kajian (Jadual 2).

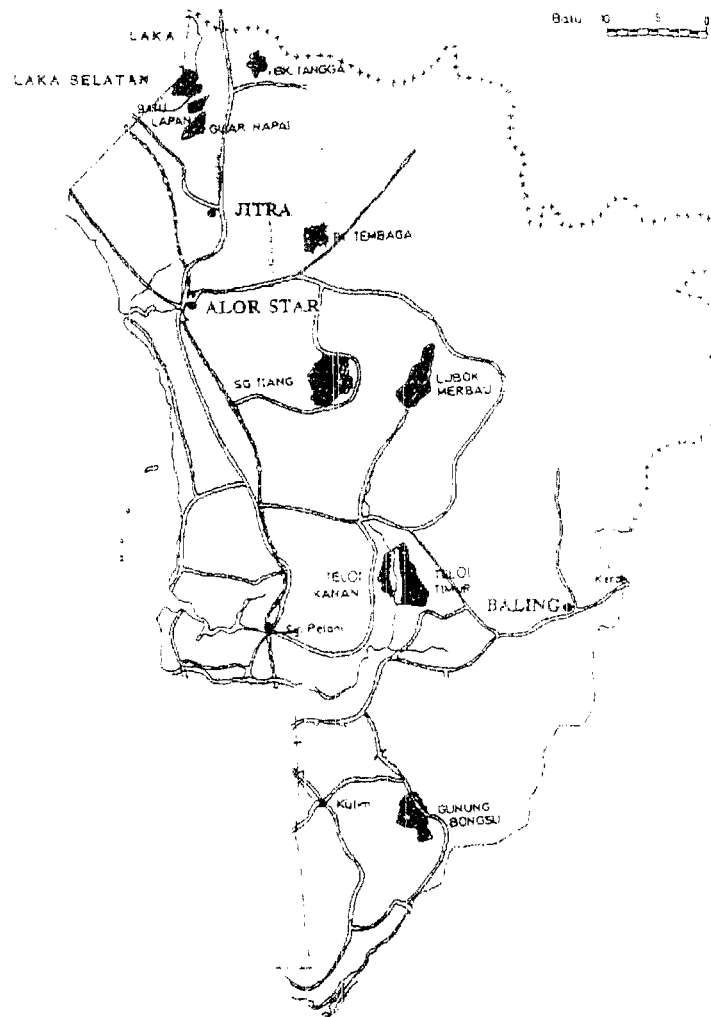
Kawasan Kajian

Jadual 1: Tanah Rancangan FELDA Di Negeri Kedah

FELDA	Peringkat	Bilangan Peneroka	Luas (Hektar)	Tahun Pembangunan	Tahun Tanam Semula	Luas (Hektar)
Guar Napai	1	145	421.09	1956/67	1984/85	377.04
	2		74.46	1956/57	1984/85	54.12
Batu Lapan	1	86	Td	1959/60	1983/84	226.52
	2		Td	1959/60	1983/84	65.08
Bukit Tembaga	1	157	437.68	1956/57	1982/83	409.68
	2		144.47	1957/58	1983/84	110.40
Bukit Tangga	1	135	548.65	1977/78	-	-
	2	219	368.05	1979/80	-	-
	3	7	29.17	1979/80	-	-
	4	10	40.63	1982/83	-	-
Gunung Bongsu	1	111	484.15	1977/78	-	-
	2	63	254.09	1979/80	-	-
Laka Selatan	1	85	378.21	1982/83	-	-
Lubuk Merbau	1	178	591.20	1964/65	1991/92	447.13
	2	139	541.41	1965/66	1991/92	338.17
	3	34	113.31	1967/68	-	-
	4	99	322.43	1969/70	-	-
	5	78	256.67	1970/71	-	-
	6	80	261.64	1972/73	-	-
	7	73	240.27	1972/73	-	-
	8	78	254.98	1977/78	-	-
	9	10	33.60	1979/80	-	-
Sg. Tiang	1	522	1,361.00	1959/60	1991/92	1,361.00
	2		306.00	1960/61	-	-
Teloi Kanan	1	147	389.20	1962/63	1991/92	371.76
	2	87	219.11	1963/64	1991/92	216.76
	3	27	286.74	1970/71	-	-
Teloi Timur	1	179	714.30	1976/77	-	-
	2	87	358.82	1977/78	-	-
	3	173	678.48	1980/81	-	-
	4	60	243.47	1980/81	-	-
	5	115	456.01	1981/82	-	-

Sumber: Ibu Pejabat FELDA Kawasan Utara

Rajah 1: Lokasi Kawasan Kajian

Jadual 2: Maklumat Kawasan Kajian

FELDA	Lama Kawasan Telah Diduduki	Bilangan Peneroka
1 Bukit Tembaga	40	157
2 Batu Lapan	37	36
3 Guar Napai	37	145
4 Sg.Tiang	38	522
5 Teloi Kanan (Pkt.2)	32	87
6 Lubuk Merbau (Pkt.1)	29	178
7 Bukit Tangga (Pkt.2)	14	219
8 Teloi Timur (Pkt.1)	15	179
9 Gunung Bongsu (Pkt.1)	12	111
10 Laka Selatan	10	85
Jumlah		1,769

Kaedah Penyelidikan

Dalam menjalankan kajian ini, beberapa langkah telah diambil untuk pengumpulan dan penganalisaan data. Data-data kajian meliputi data primer diperolehi daripada borang soal selidik (kerja lapangan) yang telah dijalankan dalam kajian yang lepas dan data sekunder yang diperolehi dari pejabat-pejabat FELDA di setiap kawasan kajian yang dipilih.

Sampel dan Pengumpulan Data

Lama kawasan telah diduduki merupakan faktor utama dalam memilih sampel kajian. Memandangkan sampel dipilih berdasarkan kumpulan sasaran yang memenuhi kriteria kajian, kaedah yang dipilih di bawah persampelan ini ialah persampelan bertujuan (purposive sampling). Seramai 1,769 orang peneroka menduduki kawasan kajian yang dipilih (Jadual 2). angka ini mewakili 55.6 peratus peneroka di negeri Kedah. Daripada jumlah tersebut, 1,296 orang peneroka telah dapat dibanci (40.8% dari jumlah peneroka di negeri Kedah).

Penganalisaan Data

Data akan dianalisis dengan menggunakan SAS bagi mendapatkan kadaran dan peratusan tertentu berdasarkan objektif kajian. Piramid Kependudukan (Population Pyramid) pula akan digunakan bagi melihat struktur umur dan jantina di tanah rancangan.

Formula yang digunakan oleh Jabatan Perangkaan dalam membuat banci penduduk dan perumahan Malaysia, 1991) akan digunakan bagi mendapatkan maklumat demografi penduduk di tanah rancangan.

- a. Nisbah tanggungan =
$$\frac{\text{bilangan penduduk berumur bawah 15 tahun dan yang berumur 65 tahun dan lebih}}{\text{bilangan penduduk berumur 15-64 tahun}} \times 100$$
- b. Nisbah jantina =
$$\frac{\text{bilangan penduduk lelaki}}{\text{bilangan penduduk perempuan}} \times 100$$
- c. Nisbah anak-perempuan =
$$\frac{\text{bilangan anak yang berumur kurang 5 tahun}}{\text{bilangan wanita dalam umur kesuburan (15-49 tahun)}} \times 100$$
- d. Tenaga buruh merujuk kepada mereka yang berumur 15 hingga 64 tahun yang bekerja atau mengangur dalam masa 7 hari sebelum ditemuramah
- e. Kadar penyertaan tenaga buruh =
$$\frac{\text{bilangan orang dalam tenaga buruh}}{\text{jumlah penduduk dalam umur bekerja (15-64 tahun)}} \times 100$$

Bagi memperkuatkan lagi hasil kajian ini, penyelidik akan menggunakan juga pendekatan statistik dan ekonometrik khususnya di dalam konteks memperjelaskan lagi perhubungan di antara pembolehubah bersandar (dependent variable) migrasi dengan pembolehubah-pembolehubah bebas (independent variables) yang mempengaruhi keputusan individu untuk berpindah.

Di antara pembolehubah-pembolehubah bebas yang dihipotesiskan mempunyai pengaruh yang signifikan terhadap keputusan individu untuk berpindah itu adalah seperti yang disenaraikan di bawah ini:

1. umur
2. jantina
3. status perkahwinan
4. tahap pendidikan
5. pendapatan sekarang
6. lama kawasan telah diduduki

Bagi mengesahkan hipotesis yang menyatakan terdapat pengaruh yang signifikan di antara setiap pembolehubah bebas yang disenaraikan di atas itu, penyelidik akan menggunakan pendekatan-pendekatan seperti berikut:

1. Membuat jadual silang (cross-tabulation) yang akan menghasilkan nilai statistik "chi-square" (χ^2).
2. Membuat analisis varian (ANOVA).
3. Menghasilkan statistik pekali korelasi (correlation coefficient) dan membuat ujian t (t-test).

Contoh model yang akan digunakan bagi tujuan ini ialah model logit yang dispesifikasikan seperti di bawah ini:

$$Y_i = \beta_1 + \beta_2 X_{2i} + \beta_3 X_{3i} + \beta_4 X_{4i} + \beta_5 X_{5i} + \beta_6 X_{6i} + \beta_7 X_{7i} + e_i$$

apabila:

Y	=	pembolehubah patung (dummy variable) bagi migrasi.
X ₂	=	umur
X ₃	=	jantina
X ₄	=	tahap pendidikan
X ₅	=	pendapatan sekarang
X ₆	=	pendapatan sebelum berpindah
X ₇	=	lama kawasan diterokai

Selain daripada model logit di atas, penyelidik juga akan menggunakan model-model lain seperti model probit dan model kebarangkalian linar.

Skop dan Batasan Kajian

Kajian ini hanya mengambil kira sosio-ekonomi peneroka FELDA di negeri Kedah sahaja dan hanya meliputi 10 kawasan kajian yang telah dipilih. Data kajian hanya berdasarkan 1,296 orang peneroka atau 40.8% dari jumlah peneroka di

negeri Kedah yang telah dibanci (ditemuramah). Maklumat anak-anak yang telah berpindah berdasarkan penerangan yang telah diberi oleh KIR (soal selidik) bukan dari migran itu sendiri.

PENEMUAN KAJIAN

Latar Belakang Migran

Bilangan Anak KIR

Migrasi keluar anak-anak peneroka lebih ketara di kawasan kajian pertama yang telah lama dimajukan (30 dan lebih) berbanding dengan kawasan kajian kedua (kurang dari 20 tahun). Kedaan ini kerana anak-anak peneroka telah tamat pesekolahan dan telah lebih dewasa berbanding dengan anak-anak peneroka di kawasan kajian pertama. Purata empat orang dari enam orang anak peneroka di kawasan kajian kedua telah berpindah keluar dari tanah rancangan berbanding dengan seorang dari lima orang anak peneroka di kawasan kajian kedua. Dari segi peratusan pula, 66.6 peratus anak-anak peneroka di kawasan kajian pertama telah berpindah keluar berbanding dengan hanya 27.6 peratus di kawasan kajian kedua (Jadual 3).

Jadual 3: Bilangan Anak KIR

Kawasan Kajian	Bilangan Anak KIR		Bilangan Anak Yang Telah Berpindah		Bilangan Anak Yang Menetap Bersama Dengan KIR	
	Jumlah	Purata	Jumlah	Purata	Jumlah	Purata
Kawasan Kajian pertama	4,907	6	3,269 (66.6)	4	1,638 (33.4)	2
Kawasan Kajian kedua	1,527	5	422 (27.6)	1	1,105 (72.4)	4
Jumlah	6,434		3,691 (57.4)		2,743 (42.6)	

() = peratus anak yang telah berpindah

Umur dan Jantina Migran

Sebahagian besar mereka yang telah berpindah berumur lebih dari 35 tahun di kawasan kajian pertama manakala berumur antara 18 hingga 25 tahun di kawasan kajian kedua. Dari segi jantina pula, kaum perempuan lebih ramai telah berpindah keluar di kawasan kajian pertama dan sebaliknya di kawasan kajian kedua (Jadual 4). Sebahagian besar kaum wanita yang telah berpindah keluar di kawasan kajian pertama atas sebab mengikut suami (Jadual 4).

Jadual 4: Umur Anak yang Telah Berpindah

	Umur					Jantina		Jumlah
	6-12	13-17	18-25	26-35	>35	Lelaki	Wanita	
Kawasan Kajian pertama	7 (0.2)	17 (0.5)	350 (10.7)	1,376 (42.1)	1,519 (46.5)	1,589 (48.6)	1,680 (51.4)	3,269
Kawasan Kajian kedua	6 (1.5)	25 (5.9)	287 (68.0)	104 (24.6)	0	216 (51.2)	206 (48.8)	422
Jumlah	13 (0.4)	42 (1.1)	637 (17.3)	1,480 (40.1)	1,519 (41.2)	1,805 (48.9)	1,886 (51.1)	3,691

() = peratus

Status Perkahwinan dan Tahap Pendidikan Migran

Kebanyakan mereka yang berpindah telah berumah tangga, ia meliputi 84.5 peratus di kawasan kajian pertama dan 47.9 peratus di kawasan kajian kedua. Secara keseluruhannya 83.4 peratus daripada mereka yang telah berpindah telah berumah tangga. Dari segi tahap pendidikan pula, kebanyakan mereka berpendidikan sekolah menengah. Peratusan ini meliputi 70.8 peratus di kawasan kajian pertama manakala 86 peratus di kawasan kajian kedua. Keseluruhannya 1.3 peratus daripada mereka tidak pernah bersekolah, 17.8 peratus berpendidikan sekolah rendah, 72.5 peratus berpendidikan sekolah menengah dan 8.2 peratus berpendidikan tinggi (maktab/institusi/universiti) (Jadual 5).

Jadual 5: Status Perkahwinan dan Tahap Pendidikan Anak yang Telah Berpindah

	Status Perkahwinan		Tidak pernah bersekolah	Sekolah rendah	Sekolah menengah	Maktab/ Institusi/ Universiti	JUMLAH
	Belum Berkahwin	Telah Berkahwin					
Kawasan Kajian pertama	410 (12.5)	2,859 (84.5)	46 (1.4)	637 (19.5)	2,313 (70.8)	266 (8.3)	3,269
Kawasan Kajian kedua	202 (47.9)	220 (52.1)	2 (0.5)	20 (4.7)	363 (86.0)	37 (8.8)	422
JUMLAH	612 (16.6)	3,079 (83.4)	48 (1.3)	657 (17.3)	2,676 (72.5)	303 (8.2)	3,691

() = peratus

Lama Telah Berpindah dan Motif Perpindahan

Di kawasan kajian pertama sebahagian besar (32.4%) daripada mereka telah berpindah keluar dari tanah rancangan 11 hingga 20 tahun yang lalu berbanding dengan di kawasan kajian kedua sebahagian besar (45.7%) daripada mereka baru dua tahun berpindah keluar. Dari segi motif perpindahan pula, sebahagian besar disebabkan sedang bekerja dan diikuti oleh motif mengikut suami. Motif berpindah kerana mengikut suami lebih ketara di kawasan kajian pertama (34.8%) berbanding dengan di kawasan kajian kedua (26.3%). Manakala motif berpindah kerana melanjutkan pelajaran lebih besar di kawasan kajian kedua (8.5%) berbanding dengan di kawasan kajian pertama (1.7%) (Jadual 6).

Jadual 6: Lama Telah Berpindah dan Motif Perpindahan

	Lama telah berpindah (tahun)					Motif perpindahan				Jumlah
	<2	2-5	6-10	11-20	>20	Sedang Bekerja	Melanjutkan pelajaran	Sedang mencari pekerjaan	Mengikut suami	
Kawasan Kajian pertama	440 (13.5)	575 (17.6)	778 (23.8)	1,058 (32.4)	418 (12.8)	1,935 (59.2)	55 (1.7)	93 (2.9)	1,138 (34.8)	3,269
Kawasan Kajian kedua	193 (45.7)	137 (32.5)	52 (12.3)	24 (5.7)	16 (3.8)	256 (60.7)	36 (8.5)	5 (1.2)	111 (26.3)	422
JUMLAH	633 (17.2)	712 (19.3)	830 (22.5)	1,082 (29.3)	434 (11.8)	2,191 (59.4)	91 (2.5)	98 (2.7)	1,249 (33.8)	3,691

Lokasi Migran

Sebanyak 52 peratus daripada migran di kawasan kajian pertama dan 44.5 peratus daripada migran di kawasan kajian kedua masih menetap di negeri Kedah (hanya melibatkan migrasi dalaman – antara daerah). Secara keseluruhan ia meliputi 47.6 peratus daripada migran memilih untuk tidak berpindah keluar dari negeri Kedah. Destinasi kedua terbesar pilihan migran dari kawasan kajian pertama ialah Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Berbanding dengan Pulau Pinang sebagai destinasi kedua pilihan migran dari kawasan kajian kedua (Jadual 7).

Jadual 7: Lokasi Anak yang Telah Berpindah

	Kawasan Kajian pertama		Kawasan Kajian 2		Jumlah	
	Bilangan	Peratus	Bilangan	Peratus	Bilangan	Peratus
Kedah	1,699	52.0	188	44.5	1,887	47.6
Pulau Pinang	317	9.7	70	16.6	387	10.5
W.P. Kuala Lumpur	337	10.3	38	9.0	375	10.2
Pahang	304	9.3	15	3.6	319	8.6
Perak	130	4.0	19	4.5	149	4.0
Johor	115	3.5	11	2.6	126	3.4
Perlis	88	2.7	17	4.0	105	2.7
Selangor	68	2.1	19	4.5	87	2.4
Negeri Sembilan	51	1.2	18	4.3	69	1.9
Kelantan	37	1.1	5	1.2	42	1.1
Melaka	29	0.9	6	1.4	35	0.7
Terengganu	27	0.8	3	0.7	30	0.8

Sarawak	27	0.8	5	1.2	32	0.7
Sabah	21	0.6	4	0.9	25	0.6
W.P. Labuan	4	0.1	2	0.5	6	0.2
Luar Malaysia	15	0.5	3	0.7	18	0.5
JUMLAH	3,269	100	422	100	3,691	100

Pendapatan Migran dan Jumlah dihantar ke Kampung Setiap Bulan

Sebahagian besar migran berpendapatan bulanan antara RM500 hingga RM1,000. Ia melibatkan 47.5 peratus migran di kawasan kajian pertama dan 48.5 peratus migran di kawasan kajian kedua (Jadual 8).

Jadual 8: Pendapatan Anak yang Telah Berpindah*

	<500	501- 1000	1001- 1500	1501- 2000	2001- 2500	2501- 3000	>3001	JUMLAH
Kawasan Kajian pertama	745 (38.4)	921 (47.5)	147 (7.6)	68 (3.5)	10 (0.5)	18 (0.9)	30 (1.6)	1,939 (88.3)
Kawasan Kajian kedua	112 (43.4)	125 (48.5)	9 (3.5)	3 (1.2)	1 (0.4)	3 (1.2)	4 (1.6)	258 (11.7)
Jumlah	857 (39.0)	1,046 (47.6)	156 (7.1)	71 (3.2)	11 (0.5)	21 (1.0)	34 (1.6)	2,197

() = peratus

*meliputi anak yang telah berpindah dan bekerja sahaja

Dari segi bantuan kewangan yang di hantar kepada KIR di tanah rancangan pula, sebahagian besarnya kurang dari RM100. Sebanyak 42.7 peratus migran di kawasan kajian pertama dan 37.5 peratus migran di kawasan kajian kedua tidak menghantar sebarang bantuan kewangan kepada KIR di tanah rancangan.

Jadual 9: Hantar Ke KIR Setiap Bulan

	Tiada	<100	101-200	201-300	301-400	401-500	>501	JUMLAH
Kawasan Kajian pertama	823 (42.7)	973 (50.5)	101 (5.2)	18 (0.9)	7 (0.4)	8 (0.4)	9 (0.5)	1,939 (88.3)
Kawasan Kajian kedua	96 (37.2)	122 (47.3)	19 (7.4)	11 (4.3)	2 (0.8)	4 (1.6)	3 (1.2)	258 (11.7)
Jumlah	919 (41.8)	1,095 (49.8)	120 (5.5)	29 (1.3)	9 (0.4)	12 (0.6)	12 (0.6)	2,197

Buruh Upahan

Penggunaan Buruh Upahan

Kajian dari segi penggunaan buruh upahan bagi mengerjakan tanah rancangan, ia lebih ketara di kawasan kajian pertama berbanding dengan kawasan kajian kedua. Di kawasan kajian pertama 32.6 peratus peneroka menggajikan buruh upahan berbanding kawasan kajian kedua yang hanya 8 peratus sahaja.

Jadual 10: Penggunaan Buruh Upahan

	Mengusahakan sendiri	Mengupah pekerja	Jumlah peneroka/ responden
Kawasan Kajian pertama	597 (67.4)	289 (32.6)	886
Kawasan Kajian kedua	377 (92.0)	33 (8.0)	410
Jumlah	974 (75.2)	322 (24.8)	1,296

Sebab Tidak Mengusahakan Ladang

Sebahagian besar peneroka yang tidak mengerjakan tanah ini kerana masalah kesihatan (uzur), ia melibatkan 76.5 peratus daripada mereka yang tidak mengerjakan tanah rancangan berbanding 36.7 peratus di kawasan kajian kedua. Di kawasan kajian pertama 15.2 peratus peneroka tidak mengusahakan sendiri tanah rancangan kerana KIR telah meninggal dunia, berbanding dengan

kawasan kajian kedua yang hanya 6.7 peratus bagi sebab yang sama. Sebab tidak mengusahakan tanah rancangan kerana memiliki kerja tetap yang lain lebih ketara di kawasan kajian kedua berbanding dengan kawasan kajian pertama. Ini ada hubungan dengan umur peneroka dan jumlah tanggungan.

Jadual 11: Sebab Tidak Mengusahakan Ladang

	Meninggal Dunia	Uzur	Kerja Tetap Lain (dlm rancangan tersebut)	Kerja Tetap Lain (di rancangan berhampiran)	Kerja Tetap Lain (di luar tanah rancangan)	Jumlah
Kawasan Kajian pertama	44 (15.2)	221 (76.5)	19 (6.7)	4 (1.4)	13 (4.5)	289
Kawasan Kajian kedua	2 (6.7)	11 (36.7)	8 (26.7)	1 (3.3)	2 (6.7)	30
Jumlah	46 (14.4)	232 (72.7)	27 (8.2)	5 (1.7)	15 (4.7)	319

Purata Kos Buruh sebulan

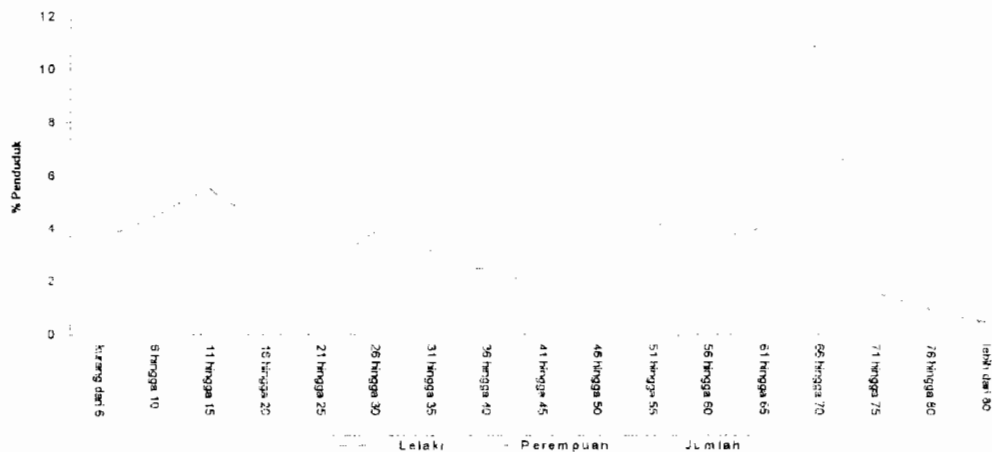
Secara purata peneroka di kawasan kajian pertama membayar RM200 sebulan bagi tujuan mengupah buruh bagi mengerjakan tanah rancangan. Minimum peneroka membayar RM50 sebulan dan maksimum sebanyak RM400 sebulan. Bagi kawasan kajian kedua pula, purata peneroka membayar RM300 sebulan. Minimum peneroka membayar sebanyak RM130 sebulan dan maksimum sebanyak RM450 sebulan bagi tujuan yang sama. Kos upah lebih rendah di kawasan kajian pertama berbanding dengan kawasan kajian kedua kerana sesetengah kebun (getah) masih belum mengeluarkan hasil dan secara keseluruhan hasil ladang di kawasan kajian pertama lebih rendah berbanding dengan kawasan kajian kedua.

Jadual 12: Purata Upah Buruh Sebulan

	Upah seorang buruh sebulan		
	Minimum	Maksimum	Purata
Kawasan Kajian pertama	50	400	200
Kawasan Kajian kedua	130	450	300

Petunjuk Demografi

Rajah 2: Struktur Umur Kawasan Kajian I

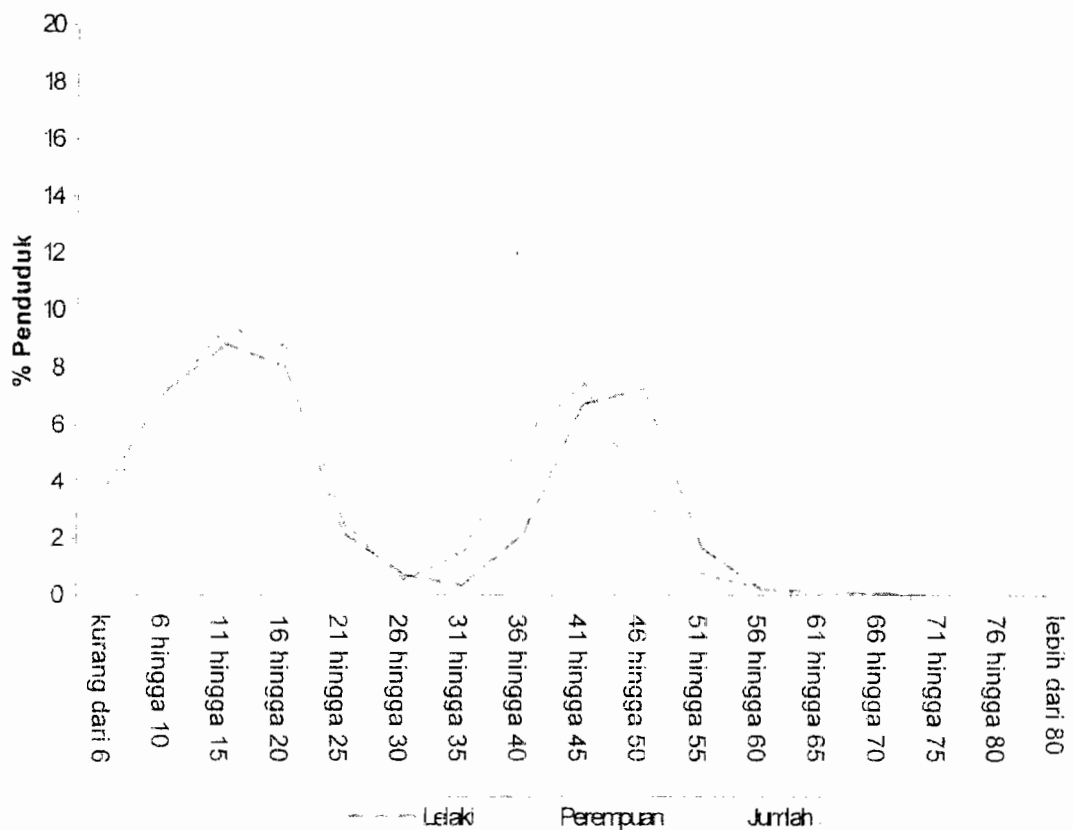
Struktur Umur

Secara keseluruhan struktur umur penduduk dikawasan kajian pertama boleh dibahagikan kepada tiga pola kependudukan. Penduduk yang berumur kurang dari 21 tahun (cucu), penduduk berumur antara 21 tahun hingga 50 tahun (anak) dan penduduk yang berumur lebih dari 51 tahun (KIR dan isteri). Tiga sela umur penduduk yang tinggi ialah yang berumur antara 11 hingga 15 tahun, diikuti dengan yang berumur antara 56 hingga 60 tahun dan 26 hingga 30 tahun.

Dari segi struktur umur mengikut jantina, penduduk lelaki lebih ramai dari penduduk wanita pada sela umur kurang dari 16 tahun, selepas sela berkenaan (16 tahun) penduduk perempuan lebih ramai dari penduduk lelaki (kecuali pada sela penduduk 26 hingga 30 tahun) sehinggalah pada sela umur 36 hingga 40 tahun. Pola sedemikian ada hubungannya dengan migrasi anak-anak lelaki yang lebih

tinggi dari anak-anak perempuan. Pada sela umur 36 hingga 40 tahun jumlah penduduk lelaki hampir sama dengan penduduk perempuan. Pada sela umur lebih dari 40 tahun jumlah kaum perempuan lebih ramai dari kaum lelaki dan yang tertinggi pada sela umur 56 hingga 60 tahun. Ini kerana isteri-isteri KIR berada dalam sekitar sela berkenaan. Selepas dari sela berkenaan (61 tahun keatas), bilangan penduduk lelaki lebih ramai dari penduduk perempuan. Ini kerana kebanyakan KIR (lelaki) berada dalam sekitar sela tersebut.

Rajah 3: Struktur Umur Kawasan Kajian 2

Secara keseluruhan struktur umur penduduk di kawasan kajian kedua pula boleh dibahagikan kepada dua pola kependudukan. Penduduk yang berumur kurang dari 26 hingga 30 tahun (anak) dan penduduk yang berumur lebih dari 26 hingga 30 tahun (KIR dan isteri). Dua sela umur penduduk yang tinggi ialah yang berumur antara 11 hingga 15 tahun dan yang berumur antara 41 hingga 45 tahun.

Dari segi struktur umur mengikut jantina, penduduk lelaki lebih ramai dari penduduk wanita pada sela umur kurang dari 16 tahun, selepas sela berkenaan (16 tahun) penduduk perempuan lebih ramai dari penduduk lelaki sehinggalah pada sela umur 26 hingga 30 tahun. Seperti juga kawasan kajian pertama, pola sedemikian ada hubungannya dengan migrasi anak-anak lelaki yang lebih tinggi dari anak-anak perempuan. Pada sela umur lebih dari 30 tahun hingga kurang dari 41 tahun jumlah kaum perempuan lebih ramai dari kaum lelaki dan yang tertinggi pada sela umur 41 hingga 45 tahun. Ini kerana isteri-isteri KIR berada dalam sekitar sela berkenaan. Selepas dari sela berkenaan (45 tahun keatas), bilangan penduduk lelaki lebih ramai dari penduduk perempuan dan yang tertinggi pada sela 46 hingga 50 tahun. Ini kerana kebanyakan KIR (lelaki) berada dalam sekitar sela tersebut.

Nisbah Jantina

Nisbah jantina di kedua-dua kawasan kajian kurang dari 100. Ini bermakna kaum perempuan lebih ramai dari kaum lelaki di kedua-dua kawasan kajian. Ketakseimbangan nisbah jantina ini lebih ketara di kawasan kajian pertama (90.3) berbanding dengan kawasan kajian kedua (97.9). Keadaan ini ada hubungannya dengan umur anak-anak yang telah dewasa di kawasan kajian pertama dan mereka lebih cenderung untuk berpindah keluar dari tanah rancangan. Selain ini ia juga ada hubungan dengan bilangan KIR (lelaki) yang telah meninggal dunia lebih ramai di kawasan kajian pertama berbanding dengan kawasan kajian kedua.

Jadual 13: Petunjuk-Petunjuk Demografi Terpilih

	Kadar penyertaan tenaga buruh ^a	Nisbah Jantina ^b	Nisbah anak-perempuan ^c	Nisbah Tanggungan		
				Umur muda ^a	Umur tua ^a	Keseluruhan ^f
Kawasan Kajian pertama	65.3	90.3	23.6	34.9	20.8	55.6
Kawasan Kajian kedua	43.2	97.9	18	56.0	0.5	56.5

^a (bil. penduduk berumur 15-64 tahun yang bekerja/semua penduduk yang berumur 15-64 tahun) x 100

^b (bil. penduduk lelaki/bil. penduduk perempuan) x 100

^c (bil. penduduk berumur kurang 5 tahun/bil penduduk perempuan berumur 15-49 tahun) x 100

^d (bil. penduduk berumur kurang 15 tahun/bil penduduk berumur 15-64 tahun) x 100

^e (bil. penduduk berumur lebih 65 tahun/bil. penduduk berumur 15-64 tahun) x 100

^f (bil penduduk berumur kurang 15 tahun +

bil. penduduk berumur lebih 65 tahun/bil. penduduk berumur 15-64 tahun) x 100

Kadar Penyertaan Tenaga Buruh

Kadar penyertaan tenaga buruh lebih tinggi di kawasan kajian kedua (65.3) berbanding dengan kawasan kajian pertama (43.2). Keadaan ini disebabkan oleh beberapa faktor antaranya ialah KIR yang telah lanjut umurnya (lebih dari 64 tahun), kebanyakan anak yang tinggal ialah wanita dan tidak bekerja serta cucu-cucu di bawah umur bekerja (15 tahun).

Dari segi pekerjaan AIR, di kawasan kajian pertama peratusan paling tinggi ialah bagi mereka yang tidak bekerja (40.1%), diikuti dengan yang masih bersekolah (30.0%) dan mereka yang membantu KIR mengusahakan tanah rancangan (15.8%). Di kawasan kajian kedua pula, peratusan tertinggi bagi yang masih bersekolah (42.7), diikuti oleh yang tidak bekerja (28.7) dan yang membantu KIR mengusahakan tanah rancangan (16.0%). Penduduk yang tidak bekerja (telah tamat umur persekolahan) lebih ramai di kawasan kajian pertama manakala penduduk yang masih bersekolah pula ramai di kawasan kajian kedua.

Jadual 14: Pekerjaan AIR

	Membantu KIR di ladang FELDA	Kerajaan	swasta	Kerja pelbagai	berniaga	Bertani/ menternak	bersekolah	Tidak bekerja	JUMLAH
Kawasan Kajian pertama	434 (15.8)	68 (2.5)	207 (7.5)	77 (2.8)	34 (1.2)	2 (0.07)	823 (30.0)	1,100 (40.1)	2,745
Kawasan Kajian kedua	273 (16.2)	22 (1.3)	151 (9.0)	28 (1.7)	8 (0.5)	-	717 (42.7)	482 (28.7)	1,681
Jumlah	707 (16.0)	90 (2.0)	358 (8.1)	105 (2.4)	42 (1.0)	2 (0.05)	1,540 (34.8)	1,582 (35.7)	4,426

Nisbah Anak-Perempuan

Nisbah anak-perempuan lebih tinggi di kawasan kajian pertama (23.6) berbanding dengan kawasan kajian kedua (18.0). Keadaan ini sebahagian besarnya dipengaruhi oleh umur isteri KIR di kawasan kajian pertama yang masih tergolong

dalam umur subur (15-49 tahun) berbanding dengan umur isteri KIR di kawasan kajian kedua yang kebanyakannya telah berumur lebih dari 50 tahun (di takrif sebagai tidak subur). Ini bermakna kebarangkalian peratusan peningkatan penduduk akan lebih cepat (tinggi) di kawasan kajian pertama berbanding dengan kawasan kajian kedua.

Nisbah Tanggungan

Nisbah tanggungan umur muda lebih tinggi di kawasan kajian kedua (56.0) berbanding dengan kawasan kajian pertama (34.9) manakala nisbah tanggungan umur tua sebaliknya, lebih tinggi di kawasan kajian pertama (20.8) berbanding dengan di kawasan kajian kedua (0.5). Secara keseluruhan nisbah tanggungan lebih tinggi di kawasan kajian kedua (56.5) berbanding dengan di kawasan kajian pertama (55.6).

Rumah Terbiar

Masalah rumah terbiar lebih ketara di tanah rancangan FELDA yang telah lama dimajukan. Di kawasan kajian pertama sebanyak 26 buah rumah terbiar (2.2%) dapat dikesan oleh penyelidik berbanding dengan 5 buah (0.2%) di kawasan kajian kedua. Sebahagian rumah terbiar ini disebabkan KIR telah meninggal dunia (Lampiran 1). Dari jumlah rumah terbiar sebanyak 32 buah, 16 terbiar kerana KIR telah meninggal dunia, 10 kerana KIR tinggal di rumah sendiri diluar tanah rancangan dan 6 terbiar kerana KIR tinggal bersama anak di luar tanah rancangan (Jadual 15).

Jadual 15: Rumah Terbiar

FELDA	Lama Kawasan Telan Diduduki	Bilangan Rumah/ Peneroka	Bilangan Rumah Terbiar	Sebab Terbiar		
				KIR telah Meninggal dunia	KIR tinggal di rumah sendiri di luar tanah rancangan	KIR menetap bersama anak di luar tanah rancangan
Bukit Tembaga	40	157	9	7	-	2
Batu Lapan	37	86	-	-	-	-
Guar Napai	37	145	2	-	2	1
Sungai Tiang	38	522	14	6	5	3
Teloi Kanan	32	261	1	1	-	-
Jumlah Kawasan Kajian pertama		1,171	26 (2.2)	14 (50.8)	7 (26.9)	6 (23.1)
Lubuk Merbau	29	769	4	2	2	-
Bukit Tinggi	14	361	1	-	1	-

Teloi Timur	15	614	-	-	-	-
Gunong Bongsu	12	174	-	-	-	-
Laka Selatan	10	85	-	-	-	-
Jumlah Kawasan Kajian kedua		2,003	5 (0.3)	2 (40.0)	3 (60.0)	-
Jumlah Keseluruhan		3,177	32 (1.0)	16 (50.0)	10 (31.2)	6 (18.8)

Anggaran Model Migrasi

Model yang digunakan bagi tujuan ini ialah model ekonometrik probit yang dispesifikasikan seperti di bawah ini:

$$Y_i = \beta_1 + \beta_2 X_{2i} + \beta_3 X_{3i} + \beta_4 X_{4i} + \beta_5 X_{5i} + \beta_6 X_{6i} + \beta_7 X_{7i} + e_i$$

apabila:

- Y_i = pembolehubah patung (dummy variable) bagi migrasi.
- X_{2i} = umur anak peneroka
- X_{3i} = jantina anak peneroka
- X_{4i} = tahap pendidikan anak peneroka
- X_{5i} = tingkat pendapatan anak peneroka
- X_{6i} = jarak kawasan dari Butterworth
- X_{7i} = lama kawasan telah diterokai

Model terangan adalah seperti berikut;

$$Y_i = -1.769 + 0.035X_{2i} + 0.227X_{3i} + 0.03X_{4i} + 0.0007X_{5i} + 0.005X_{6i} + 0.015X_{7i}$$

(87.96) (74.58) (15.43) (6.71) (1336.35) (23.16) (24.17)

Angka-angka dalam kurungan adalah nilai statistik "Chi-Square" yang semuanya menunjukkan kesan yang ketara (significant) pada paras keertian 1 peratus (Lampiran 2). Semua pembolehubah penjelas (explanatory variables) menunjukkan arah keberkesanan yang dijangkakan dalam mempengaruhi kebarangkalian anak-anak peneroka untuk berpindah.

Pembolehubah umur anak peneroka menunjukkan kesan yang positif. Ini bermakna semakin tinggi umur anak peneroka (dewasa) semakin tinggi kebarangkalian mereka untuk berpindah keluar dari tanah rancangan. Pembolehubah jantina menunjukkan bahawa anak lelaki mempunyai kebarangkalian yang tinggi untuk berpindah jika dibandingkan dengan anak perempuan.

Bagi faktor tingkat pelajaran, ia juga menunjukkan kesan yang positif seperti yang dijangkakan. Ini bermakna semakin tinggi tingkat pelajaran anak-anak peneroka semakin tinggi kebarangkalian mereka untuk berpindah keluar dari tanah rancangan. Begitu juga dengan faktor pendapatan sekarang anak peneroka yang telah berpindah, semakin tinggi pendapatan yang diterima semakin tinggi kebarangkalian mereka untuk berpindah.

Faktor jarak dari pusat pertumbuhan wilayah utara (Butterworth) juga berhubung secara positif dengan kebarangkalian anak peneroka untuk berpindah. Semakin jauh jarak tanah rancangan dari Butterworth, semakin tinggi kebarangkalian mereka untuk berpindah. Begitu juga dengan faktor lama kawasan telah dimajukan, semakin lama kawasan telah dimajukan semakin tinggi kebarangkalian anak-anak peneroka untuk berpindah. Faktor ini ada hubungannya dengan faktor umur anak-anak peneroka.

KESIMPULAN DAN IMPLIKASI KAJIAN

Secara keseluruhan migrasi keluar dari tanah rancangan lebih ketara berlaku bagi tanah rancangan yang telah lama dimajukan. Ia lebih ketara berlaku di kawasan kajian pertama yang telah dimajukan lebih 30 tahun, daripada purata 6 orang anak peneroka, purata 4 orang anak peneroka akan berpindah keluar dari tanah rancangan. Bagi kawasan kajian kedua (kurang 30 tahun dimajukan), dari purata 5 orang anak peneroka, purata seorang telah berpindah keluar dari tanah rancangan. Model migrasi yang digunakan dalam kajian ini menyokong hipotesis yang telah dibuat, iaitu semakin lama tanah rancangan telah diusahakan semakin tinggi kebarangkalian anak-anak peneroka untuk berpindah. Keadaan ini berlaku disebabkan oleh beberapa perkara, antaranya ialah umur anak-anak yang telah dewasa, tamat persekolahan menengah dan anak-anak perempuan berumah tangga dan meninggalkan tanah rancangan (mengikut suami).

Sebahagian besar migran lelaki berpindah ketika berumur 15 hingga 20 tahun manakala migran wanita ketika berumur 20 hingga 25 tahun. Alasan utama migran lelaki berpindah keluar dari tanah rancangan ialah kerana peluang pekerjaan manakala bagi kaum perempuan kerana mengikut suami. Lebih daripada 70 peratus migran telah berumah tangga dan memiliki tahap pendidikan sekolah menengah.

Hampir 50 peratus migran melibatkan migrasi dalaman. Destinasi/negeri yang paling utama ialah Pulau Pinang dan Wilayah Persekutuan. Sebahagian besar daripada migran memperolehi pendapatan antara RM501 hingga RM1,000 sebulan dan 50 peratus daripada mereka menghantar kurang daripada RM100 sebulan ke kampung bagi membantu ketua isi rumah dan keluarga.

Jadual 16: Ringkasan Profil Migran

	Kawasan Kajian Pertama	Kawasan Kajian Kedua
Lama kawasan telah diduduki	Lebih 30 tahun	kurang 30 tahun
Purata bilangan anak KIR	6	5
Purata bilangan anak KIR yang telah berpindah	4	1
Umur anak-anak yang telah berpindah	Lebih 35 tahun (46.5%)	26-35 (40.1%)
Jantina	Perempuan (51.4%)	Lelaki (51.2%)
Status perkanwinan	berkahwin (84.5%)	berkahwin (52.1%)
Tahap Pendidikan	Sekolah Menengah (70.8%)	Sekolah Menengah (86.0%)
Lama telah berpindah	11-20 tahun (32.4%)	2-5 tahun (32.5%)
Motif perpindahan	bekerja (59.2%)	bekerja (60.7%)
Mengupah buruh bagi mengusahakan ladang	32.6 %	8.0%
Purata kos buruh sebulan	RM200	RM300
Uzur sebagai sebab utama tidak mengusahakan ladang	76.5%	36.7%
KIR telah meninggal dunia	15.2%	6.7%
Kadar penyertaan tenaga buruh	65.3	43.2
Nisbah Jantina	90.3	97.9
Nisbah anak-perempuan	23.6	18.0
Nisbah tanggungan (umur muda)	34.9	56.0
Nisbah tanggungan (umur tua)	20.8	0.5
Nisbah tanggungan (keseluruhan)	55.6	56.5
Peratusan rumah terbiar	2.2	0.2

Penggunaan buruh upahan lebih ketara di tanah rancangan yang telah lama dimajukan. Keadaan ini berkaitan dengan umur KIR yang telah lanjut dan anak-anak ramai yang telah berpindah keluar. Sebahagian besar daripada mereka tidak mengusahakan tanah rancangan kerana telah uzur atau KIR telah meninggal dunia. Purata peneroka membayar upah buruh antara RM200 hingga RM300 sebulan.

Dari segi struktur umur mengikut jantina pula, secara keseluruhan kaum perempuan lebih ramai dari kaum lelaki di tanah rancangan FELDA. Keadaan ini disebabkan oleh dua faktor iaitu, kebarangkalian kaum lelaki untuk berpindah keluar lebih tinggi berbanding dengan kaum perempuan dan yang kedua jangka hayat kaum perempuan yang lebih tinggi dibandingkan dengan kaum lelaki (KIR). Nisbah tanggungan (umur muda) lebih tinggi di kawasan yang kurang dari 30 tahun diduduki manakala nisbah tanggungan (umur tua) pula lebih tinggi di kawasan yang telah lama diduduki (lebih dari 30 tahun). Keadaan ini kerana di kawasan yang kurang dari 30 tahun dimajukan, bilangan kanak-kanak (berumur kurang dari 15 tahun) lebih ramai dari bilangan mereka yang telah lanjut usianya dan keadaan sebaliknya berlaku di kawasan yang telah lama dimajukan.

Secara keseluruhan penentu-penentu migrasi yang paling utama dan boleh disusun mengikut darjah keutamaan seperti di bawah. Penentu-penentu ini berhubung secara positif dengan kecenderungan anak-anak peneroka untuk berpindah.

1. jantina - lelaki
2. umur
3. tahap pendidikan
4. lama tanah rancangan telah diduduki
5. jarak dari pusat pertumbuhan wilayah utara
6. tingkat pendapatan anak sekarang

Tidak dapat dinafikan masalah migrasi keluar golongan belia dari tanah rancangan telah membawa kepada masalah rumah terbiar. Kebanyakan rumah terbiar ini kerana KIR telah meninggal dunia. Dalam sesetengah keadaan rumah akan terbiar kerana isteri berpindah ke rumah anak-anak di luar tanah rancangan. Sesetengah rumah akan terbiar bila isteri KIR pula meninggal dunia (KIR dan isteri telah meninggal dunia). Anak-anak tidak berminat untuk meneruskan usaha generasi pertama, malah terdapat juga antara mereka yang menjual tanah rancangan tersebut selepas KIR meninggal dunia (bagi tanah rancangan yang telah mendapat hak milik).

Ramai juga anak-anak yang menggajikan buruh upahan bagi mengusahakan ladang, walau bagaimanapun terdapat juga tanah/kebun yang terbiar dan pihak FELDA terpaksa campur tangan dengan menggajikan buruh bagi mengusahakan tanah berkenaan. Di sesetengah tanah rancangan pihak pengurusan FELDA telah merobohkan rumah yang tidak berpenghuni. Jika tanah rancangan tersebut masih belum mendapat hakmilik, ia lebih mudah bagi pihak FELDA mengambil tindakan terhadap rumah yang terbiar, walau bagaimanapun bagi tanah rancangan yang telah mendapat hakmilik, pihak FELDA harus mendapatkan kebenaran waris terlebih dahulu.

Secara kesimpulan kajian ini mendapati masalah migrasi generasi kedua dari tanah rancangan di negeri Kedah telah meninggalkan usaha mengerjakan tanah rancangan kepada generasi pertama FELDA yang telah lanjut usianya. Mereka terpaksa mengupah pekerja bagi mengusahakan tanah rancangan dan sesetengah tanah dan rumah peneroka akan terbiar apabila generasi pertama ini meninggal dunia. Dalam hal ini pihak pengurusan FELDA dan kerajaan negeri seharusnya memikirkan strategi-strategi dan pelan tindakan tertentu bagi mengatasi masalah yang berlaku di tanah rancangan FELDA terutamanya yang telah lama dimajukan. Masalah-masalah ini bukan sahaja meningkatkan kos purata malah juga mengurangkan produktiviti pengeluaran di tanah rancangan.

RUJUKAN

- Abdul Malik Ismail. 1995. *Tranformasi Ekonomi: Isu, Masalah dan Kesan Terhadap Sektor Pertanian*. **Persidangan Kebangsaan Reformasi Pertanian**. UKM-PETA. 25-26 Oktober. ms.11
- Anuwar Ali 1983. *Agglomerasi Perkilangan dan Perbandaran Di Semenanjung Malaysia: Satu Konflik Dengan Keperluan Mengurangkan Ketidakseimbangan Regional*. **Seminar Perbandaran dan Pembangunan Negara**. UKM. 24-25 Oktober. ms.3
- Asan Ali Golam Hassan. 1997. *Industrial Imbalance Diffusion and Migration Problem*. **International Malaysian Study Conference**. University Malaya. 11-13 Ogos. ms.8-12
- Asan Ali Golam Hassan. 1997. *Pembangunan Ekonomi dan Migrasi Penduduk: Satu Konflik dalam Meningkatkan Kualiti Hidup*. **Seminar Isu-Isu Populasi**. 19 Ogos. Pusat Peningkatan Produktiviti. UKM. ms.6-10
- Adams, R.H. JR. 1993. *The Economic and Demographic Determinants of International Migration in Rural Egypt*. **The Journal of Development Studies**. Vol.30. No.1. October. ms.148-160.
- Fairclough, G. & Tasker, R. 1994. *Separate and Unequal: With Most of its Booming Industry Concentrated Around Bangkok, Thailand is in Danger of Becoming Two National: One Urbanized and Wealthy, the Other Rural and Impoverished*. **Far Eastern Economic Review**. Vol.157. April. ms.22-23.
- Falaris E.M. 1979. *The Determinants of Internal Migration in Peru: An Economic Analysis*. **Economic Development and Cultural Change**. Vol.27(2). January. ms.327-241.
- FELDA. 1995. **Pembangunan Tanah, Usaha dan Pencapaiannya**. Kuala Lumpur. ms.2.

- Frangos A.V. 1990. *An Analysis for the Patten of Regional Economic Change in Greece: 1973-1984*. **Journal of Economic Development**. Vol.15.No.2. December. ms.149-151.
- Ishak Shari & Asan Ali Golam Hassan. 1997. *Pembangunan, Migrasi Penduduk dan Kualiti Hidup Masyarakat Bandar dan Luar Bandar*. **Seminar Kebangsaan Pertumbuhan Ekonomi dan Kualiti Hidup**. 6-7 Januari. UUM. ms.2-6
- Jamilah Ariffin. 1980. *Industrial Development in Peninsular Malaysia and Rural-Urban Migration of Women Workers: Impact and Implications*. **Jurnal Ekonomi Malaysia**. Jil. 1(1), ms.41-59.
- Loehr, W. and Powelson, J.R. 1981. ***The Economics of Development and Distribution***. New York: Harcourt Brace Jovanivich. ms.101
- Malaysia. 1995. ***Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia***, 1991. Kuala Lumpur: Jabatan Perangkaan Malaysia. ms.xiv
- Malaysia. 1996. ***Rancangan Malaysia Ketujuh, 1996-2000***. Kuala Lumpur: Percetakan Negara. ms.158,158.
- Malaysia. 1994. ***Laporan Tahunan Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi***. Kuala Lumpur.
- Malaysia. 1991. ***Rangka Rancangan Jangka Panjang Kedua 1991-2000***. Kuala Lumpur: Percetakan Negara. ms.58
- Malik Mansor & Muhamad Zakaria. 1995. *Pendekatan Terkini Bagi Memaksimumkan Produktiviti dan Pendapatan Pekebun Kecil Kelapa Sawit*. **Persidangan Kebangsaan Reformasi Pertanian**. UKM-PETA. 25-26 Oktober. ms.9-10
- Main Rindam. 1994. ***Tanah Terbiar, Masalah dan Pencapaian***. Kuala Lumpur: DBP. ms.55-68.
- Othman Yeop Abdullah 1995. *Teras dan Cabaran Komoditi Utama Menuju Negara Industri dan Pengglobalan*. **Persidangan Kebangsaan Reformasi Pertanian**. UKM-PETA. 25-26 Oktober 1995. ms.6-7
- Ravenstein E.G. 1976. ***The Laws of Migration***. New York: Arno Press.
- Ogura, M. 1991. *Rural-Urban Migration in Zambia Ties to Home Villages*. **The Developing Economies**. Vol.29. ms.145-163.

Pollard A.H & Yusof F. 1974. **Demographic Techniques**. Rushcutters Bay: Pergomon Press. ms.18

Pryor, R.J. 1979. *Malaysia: Migration and Development; A Regional Synthesis*. dlm. Pryor, R.J. (ed). **Migration and Development in Southeast Asia: A Demographic Perspective**. Kuala Lumpur: Oxford Iniversiti Press. 113.

Salahuddin Ahmed. 1986. *Rural-Urban Migration: Policy Simulations in a Dual Economy Model of Bangladesh*. **The Developing Economies**. Vol.24. ms.26-42.

Spear A, Jr. 1986. *Education, Earnings and Migration in Indonesia*. **Economic Development and Cultural Change**. Vol.34. ms.223-244.

Todaro M.P. 1994. **Economic Development**. 4th.ed.,New York: Longman.

Todaro M.P. 1976. **International Migration in Developing Countries: A Review of Theory, Evidence, Methodology and Research Priorities**. International Labour Office. Geneva. ms.16.

Vijverberg, W.P. & Zeager, L.A. 1994. *Comparing Earnings Profiles in Urban Areas of an LDC: Rural-to-Urban Migration vs. Native Worker*. **Journal of Development Economics**. Vol.45. December. ms.177-199.

Wakabayashi K. 1990. *Migration From Rural to Urban Areas in China*. **The Developing Economies**. Vol.28(4). ms.503-523.